

Strategi för jämställdhet 2010-2015

Integrations- och jämställdhetsdepartementet

2010-11-03

Dokumentbeteckning

KOM (2010) 491

Meddelande från kommissionen till rådet, Europaparlamentet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén Strategi för jämställdhet 2010-2015

Sammanfattning

Kommissionen presenterade ett meddelande om en strategi för jämställdhet den 21 september 2010. Strategin bygger vidare på färdplanen för jämställdhet 2006-2010 och den europeiska pakten för jämställdhet. I strategin ingår åtgärder på fem prioriterade områden som fastställdes i kvinnostadgan. Åtgärdsförslagen omfattar både jämställdhetsintegrering och särskilda åtgärder.

De fem prioriterade områdena är:

- lika möjlighet till ekonomisk självständighet för kvinnor och män
- lika lön för lika arbete av lika värde
- jämställdhet i beslutsfattande
- värdighet, integritet och ett slut på könsbaserat våld, samt
- jämställdhet i EU:s yttre åtgärder.

Ett sjätte prioriterat område rör övergripande frågor, såsom könsstereotypa mönster, lagstiftning samt åtgärder för att förbättrad styrning av jämställdhetsarbete på EU-nivå.

Bilagat till meddelandet finns två dokument, SEC (2010)1079/2, SEC (2010) 1080, varav det ena behandlar kommissionens arbete med att genomföra strategin och det andra utgör en bakgrundsdocument. Bakgrundsdocumentet behandlar utfallet av den tidigare färdplanen och processen för att ta fram

den nya strategin. Dokumentet innehåller också en särskild utvärdering av faktorer kring löneskillnader mellan kvinnor och män.

2010/11:FPM14

Regeringen välkomnar kommissionens strategi för jämställdhet 2010-2015.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Ett jämställt Europa är en förutsättning för ökad tillväxt och välbefinnande i EU. EU har aktivt verkat för ökad jämställdhet inom EU och i utvecklingsländer genom olika jämställdhetsinsatser utöver medlemsstaternas jämställdhetsarbete. Under de senaste tio åren har kommissionens handlingsplaner för jämställdhetsarbetet, ramstrategin för jämställdhet (2001-2005) och färdplanen för jämställdhet (2006-2010), tillsammans med ett stödprogram legat till grund för EU:s jämställdhetsinsatser. Nuvarande stödprogram PROGRESS, som bland annat finansierar bidrag till utvecklingsprojekt i medlemsländerna, gäller fram till 2013 (2007-2013).

Baserat på färdplanen för jämställdhet 2006-2010, den europeiska jämställdhetspakten samt kvinnostadgan beslutade kommissionen den 21 september om en *Strategi för jämställdhet 2010-2015 (KOM (2010) 491 slutlig)*. Strategin, som är en redogörelse för hur jämställdhetsarbetet på EU-nivå ska fortskrida och vilka insatser som kommissionen planerar under perioden, innehåller inga förslag som ska behandlas av rådet eller Europaparlamentet.

1.2 Förslagets innehåll

Kommissionens meddelande om en strategi för jämställdhet 2010-2015 beskriver vilka verksamhetsområden som är prioriterade och vilka insatser som kommissionen planerar att vidta under perioden.

Det första området handlar om att skapa **lika möjlighet till ekonomisk självständighet för kvinnor och män**. För att nå Europa 2020 målet om en sysselsättningsnivå på 75% för kvinnor och män skall kommissionen särskilt uppmärksamma arbetskraftsdeltagandet hos äldre kvinnor, ensamstående föräldrar, kvinnor med funktionsnedsättning och kvinnor med utländsk bakgrund eller som tillhör etniska minoriteter där sysselsättningsgraden fortfarande är ganska låg. Vidare avser kommissionen att rapportera medlemsstaternas insatser i fråga om barnomsorg samt se över eventuella luckor i familjerelaterade ledigheter och då särskilt pappaledighet och ledighet kopplat till anhörigvårdare i samråd med arbetsmarknadens parter. Kommissionen avser att främja kvinnors entreprenörskap och egenföretagande. Genom det nyligen reviderade direktivet om likabehandling av kvinnor och män som är egenföretagare, direktiv 2010/41/EU, hoppas kommissionen att man har underlättat för kvinnors entreprenörskap. För att stödja jämställdhetsarbetet i genomförandet av

Europa 2020 samt dess flaggskeppsinitiativ avser kommissionen att ge tekniskt stöd samt stöd genom strukturfonderna och andra centrala finansieringsprogram som till exempel sjunde ramprogrammet för forskning samt övervaka de nationella åtgärderna för att förbättra jämställdhet på arbetsmarknaden. Kommissionen skall också främja jämställdhet i alla initiativ kopplade till invandring och integration.

Det andra prioriterade området behandlar **lika lön för lika arbete eller arbete av lika värde** där kommissionen avser att tillsammans med arbetsmarknadens parter på EU-nivå utforska olika sätt att skapa bättre insyn i lönesättningen samt undersöka hur lika lön påverkas av deltidsarbete och visstidsanställningar. Man avser också att stödja olika initiativ för lika lön på arbetsplatsen, till exempel jämställdhetsmärkning, stadgor, utmärkelser samt utveckla verktyg för att arbetsgivarna ska kunna åtgärda omotiverade löneskillnader. Med det syftet kommer kommissionen att inrätta en Europa dag för lika lön samt verka för att kvinnor ska söka sig till icke-traditionella yrken.

För att främja **jämställdhet i beslutsfattande** överväga kommissionen att införa mätbara mål på EU-nivå. Man avser att övervaka framsteg mot målet om att ingetdera könet ska utgöra mindre än 40% av ledamöterna i kommittéer och expertgrupper som tillsätts av kommissionen samt målet på 25% kvinnor på ledande poster inom forskningsvärlden. Man avser också att stödja insatser för att öka kvinnors deltagande i valen till Europaparlamentet, även som kandidater.

I det prioriterade området **värdighet, integritet och ett slut på könsbaserat våld** kommer kommissionen att anta en EU-strategi för att bekämpa våld mot kvinnor med särskild fokus på att bekämpa kvinnlig könsstympning samt genomföra en EU-omfattande informationskampanj om våld mot kvinnor. Kommissionen avser också att säkerställa att jämställdhetsöverväganden beaktas i den gemensamma asyllagstiftningen, främja genderspecifik utbildning och bäst praxis inom den Europeiska byrån för samarbete i asylfrågor och genom finansiellt stöd via den Europeiska flyktingfonden. I arbetet med att uppmärksamma könsskillnader i tillgång till sjukvård och hälsa planerar man att utarbeta en rapport om mäns hälsa som en efterföljare till kvinnohälsorapporten från 2010.

I det prioriterade området **jämställdhet i EU:s yttre åtgärder** fortsätter kommissionen att övervaka och stödja kandidatländernas anslutningen till Köpenhamnskriterierna i den del som rör jämställdhet samt att stödja Västra Balkan och Turkiet i genomförande av lagstiftning. Fortsatt stöd ska ges till utvecklingen av jämställdhet i EU:s partnerländer genom regelbunden dialog och erfarenhetsutbyten. Kommissionen ska vidare genomföra EU:s handlingsplan för jämställdhet och kvinnors självbestämmande (2010-2015) och avser också att stärka jämställdhetsintegrering i EU:s humanitära bistånd. Kommissionen avser att aktivt samarbeta med internationella organisation som arbetar med jämställdhetsfrågor däribland FN:s nya enhet för jämställdhet, UN WOMEN.

Inom ramen för det sjätte prioriterade området som rör **övergripande frågor** kommer kommissionen att lyfta fram männens roll i jämställdhetsarbetet och arbeta för att motverka könsstereotypa mönster. I syfte att säkerställa att EU har en ändamålsenlig och effektiv lagstiftning har kommissionen inlett en omfattande undersökning av likabehandlingsorganens funktionssätt i de 27 medlemsstaterna samt en mer allmän studie om tillgång till rättslig prövning inom diskrimineringsområdet. Kommissionen avser vidare att övervaka genomförandet av lagstiftning som rör likabehandling med särskilt fokus på direktiv 2004/113/EG som rör likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster och direktiv 2006/54/EG som rör lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet samt övervaka hur jämställdhetsperspektivet beaktas vid tillämpning av direktivet om icke-diskriminering.

I ett led att stärka samarbetet med olika institutioner och intressenter på jämställdhetsområdet kommer kommissionen att anordna en årlig jämställdhetsdialog på högsta nivå med Europaparlamentet, rådets ordförandeskap och nyckelaktörer där genomförandet av strategin utifrån kommissionens årliga jämställdhetsrapport ska diskuteras. Jämställdhetsintegrering ska vidare utgöra en integrerad del av kommissionens beslutsprocesser, bland annat via konsekvensanalyser och utvärderingar samt i genomförande och rapportering av kommissionens stödprogram och budget. Europeiska jämställdhetsinstitutet ska ge särskilt stöd till EU:s jämställdhetsarbete, bl.a. genom att bistå i uppföljningen av indikatorer som ingår i Pekingplattformen.

I bilaga (SEC (2010) 1079/2) till kommissionen meddelade som behandlar kommissionen arbete med att genomföra strategin, beskriver kommissionen hur man avser att följa upp utveckling mot jämställdhet på EU-nivå bland annat vid kommissionens årliga jämställdhetsdialog. Vidare får varje politikområde ett tydligare ansvar att övervaka, rapportera och utvärdera arbetet mot jämställdhet. 2013 kommer en första rapport om genomförandet av strategin. En utvärdering kommer att genomföras 2015.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

-

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Strategin för jämställdhet 2010-2015 innebär inga budgetära konsekvenser eftersom kostnaderna täcks inom ramen för gemenskapsprogrammet PROGRESS, som skall ge finansiellt stöd till genomförandet av EU:s mål på de sysselsättnings- och socialpolitiska områdena.

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens strategi för jämställdhet 2010-2015. Det är viktigt att på EU-nivå fortsätta att driva ett långsiktigt strategiskt arbete för att främja jämställdhet. Kommissionens prioriteringar under perioden ligger väl i linje med den svenska jämställdhetspolitiken.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

I förhandlingar om förslag till slutsatser om att stödja genomförandet av den nya jämställdhetsstrategin har länderna framhållit vikten av en tydlig koppling mellan strategin och EU:s nya sysselsättnings- och tillväxt strategi, Europa 2020. Länderna välkomnar också särskilt att kommissionen förstärker styrningen av jämställdhetspolitiken på EU-nivå.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets syn är ännu inte känd.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Meddelande har inte sänts på remiss.

3 Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

-

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

-

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Den 26 oktober 2010 anordnade det belgiska ordförandeskapet ett informellt jämställdhetsministermöte för att diskutera hur medlemsstaterna kan stödja genomförandet av kommissionens jämställdhetsstrategi. Vid mötet kommer frågan om behovet av att återbekräfta den europeiska jämställdhetspakten som antogs vid Europeiska rådets möte i mars 2006 att behandlas. Pakten,

som syftade till att stärka jämställdhetsarbetet inom ramen för 2010/11:FPM14
Lissabonstrategin, bygger på de prioriterade områden som ingår i färdplanen
för jämställdhet (2006-2010).

4.2 Fackuttryck/termer

-